

Slutrapport för delprojekt **VOC-tillsyn**

Om rapporten	2
Sammanfattning, slutsatser och rekommendationer	2
Vad projektet omfattat	4
Enkätresultat och projektgruppens kommentarer	5
Bilaga: Sammanställning av enkätsvar	8
Baksidan: Om Miljösamverkan Västra Götaland. Adressuppgifter	

Juni 2010

Om rapporten

Denna rapport har tagits fram av projektgrupp VOC i Miljösamverkan Västra Götaland (MVG). För slutlig sammanställning och redigering har projektledare Lasse Lind ansvarat.

Följande personer har deltagit i projektgruppen:

Per Sahlin, Lerums kommun
Max Olsson, Miljöförvaltningen Östra Skaraborg
Ingrid Jansson, Miljöförvaltningen Göteborgs stad
Elisabeth Morales, Länsstyrelsen Västra Götaland
Lasse Lind, Miljösamverkan Västra Götaland

Sammanfattning, slutsatser och rekommendationer

Sammanfattning

En handledning till stöd för miljökontorens tillsyn av verksamheter med utsläpp av VOC (flyktiga organiska ämnen, bland annat lösningsmedel) har tagits fram. Med stöd av handledningen och ytterligare information genomfördes en tillsynskampanj 2009.

Tillsynskampanjen avgränsades till att gälla måleriverksamheter, men handledningen omfattar också flera andra branscher.

De fyra typer av måleriverksamheter som tillsynskampanjen inriktades på var trälackering, lackering på metall eller plast, billackering samt målerifirmor/mobilt måleri.

Tretton miljökontor deltog i tillsynskampanjen och inspekterade sammanlagt 62 verksamheter.

Tillsynskampanjen, samt projektgruppens stöd genom handledning med mera utvärderades genom en enkät i januari 2010.

Tillsynskampanjens resultat visar på brister i flera avseenden hos många verksamheter, det rör bland annat regelkunskap, lokalisering och hanteringsfrågor, men det ska samtidigt sägas att för de flesta kontrollpunkter gjordes det inga anmärkningar på majoriteten av verksamheterna.

Projektgruppens stöd gavs ett högt betyg.

I tillsynskampanjen prövades greppet med ”fältassistent” som kunde medfölja vid inspektionerna. Det fick nu bara ett mycket begränsat genomslag, men intresset för detta stöd inför framtiden är stort visade utvärderingen.

Projektgruppens slutsatser och rekommendationer

Se även kommentarer i avsnittet Enkätresultat och projektgruppens kommentarer.

- Tillsynskampanjen visar att det är väl motiverat med tillsyn av måleriverksamheter avseende VOC –frågorna.
- Handledningen, och den checklista som togs fram till kampanjen, fungerar som stöd och bör användas för fortsatt tillsyn av måleriverksamheter. Handledningen bör naturligtvis även användas vid tillsyn av övriga branscher som den behandlar.
- Vad gäller just måleriverksamheter bör man i den fortsatta tillsynen se till att få med också målerifirmor/mobilt måleri. I denna kampanj blev endast två sådana verksamheter inspekterade. Vi kan därför inte bedöma om det är fler eller färre brister där än i andra typer av måleri. Men troligen är detta en ”underinspekterad bransch”, det finns ju många sådana verksamheter i varje kommun och ändå kom bara två med i denna kampanj.
- Eftersom många måleriverksamheter visat sig ligga för nära bostäder med mera bör miljökontoren vid planranskningar och på andra sätt verka för att nyetableringar blir bättre lokaliserade.
- I de flesta fall har det varit ganska lätt att få fram uppgifter om lösningsmedelsförbrukningen i verksamheterna, men dock inte i alla. En mer enhetlig redovisning från leverantörerna av mängder och slag av lösningsmedel i produkterna skulle antagligen underlätta. Det bör kunna vara en fråga som Kemikalieinspektionen kan ta upp i samråd med branschen.

Vad projektet omfattat

På MVGs webbsida www.miljosamverkan.se/voc finns information om projektet och länkar till handledningen och annat material som nämns nedan.

Arbetet har drivits av projektgrupp VOC (Se Om rapporten ovan).

Handledning

MVG planerade ta fram en handledning om VOC-tillsyn redan 2002 då arbetet med detta också inleddes. Av olika skäl kunde det inte fullföljas då, men återupptogs 2007 och i april 2009 kunde *VOC-handledning* publiceras.

Syftet med *VOC-handledning* är att ge stöd för tillsyn avseende utsläpp av VOC (flyktiga organiska ämnen, bland annat lösningsmedel) i olika verksamheter. Den riktar sig i första hand till kommunernas miljökontor.

Seminariedag

I november 2008 ordnade vi i Göteborg en halvdags seminariedag om VOC då vi presenterade den då nära färdiga handledningen, men framförallt gavs fördjupad information av medverkande från Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen samt konsulter och branschföreträdare. Dokumentation från seminariet finns på den ovannämnda webbsidan.

Tillsynskampanj

Under 2009 genomfördes en tillsynskampanj. Den begränsades till måleriverksamheter, medan handledningen också omfattar många andra branscher. De fyra typer av måleriverksamheter som tillsynskampanjen inriktades på var trälackering, lackering på metall eller plast, billackering samt målerifirmor/mobilt måleri. Med billackering avses reparationslackering, ”vanliga billackerare”, inte lackering i nyproduktionen.

Till stöd för miljökontorens deltagande i kampanjen fanns framförallt handledningen, men som komplement sammanställdes april 2009 en information med bland annat en checklista över vilka frågor som skulle tas upp i tillsynskampanjen. Kompletterande information om kampanjen sammanställdes i juni 2009.

Tillsynskampanjen pågick från våren 2009 och fram till dess den utvärderades med en enkät i januari 2010. Tretton miljökontor deltog i tillsynskampanjen. Se vidare om enkätresultatet i nästa avsnitt.

Fältassistent

I tillsynskampanjen prövades greppet med ”fältassistent”, det innebar att de miljökontor som så önskade kunde få hjälp genom att en erfaren inspektör från projektgruppen följde med vid inspektioner under en dag. Sex miljökontor uttryckte intresse för denna hjälp som bekostades av MVG. Av olika skäl blev det dock bara genomfört i en kommun.

Enkätresultat och projektgruppens kommentarer

I bilagan finns en detaljerad sammanställning av enkätsvaren, där framgår det också vilka miljökontor som besvarade enkäten och vilka som deltog i tillsynskampanjen.

Besvarat enkät och deltagande i tillsynskampanjen

Av länets 39 miljökontor besvarade 29 enkäten, 13 av dessa deltog i tillsynskampanjen.

Hur mycket och vad har inspekterats?

Typ av måleri	Antal verksamheter inspekterade	Antal miljökontor som inspekterat detta
Trälackering	15	6
Lackering på metall eller plast	27	8
Billackering	18	9
Målerifirmor/mobilt måleri	2	1
Summa	62	totalt 13 miljökontor

Kommentar:

Vi hade hoppats på deltagande från några fler miljökontor, men det blev ändå så pass omfattande, med 62 inspekterade verksamheter, att det är meningsfullt att utvärdera.

Inspektionsresultat

Föreskrifter

- Av sammanlagt 42 inspekterade verksamheter inom trälackering samt lackering på metall och plast är det bara 8 som använder så mycket lösningsmedel att de omfattas av de särskilda bestämmelserna i VOC-föreskriften (NFS 2001:11). 7 av dessa verksamheter uppfyllde föreskriftens krav, endast en gjorde det inte.
- Av sammanlagt 20 inspekterade verksamheter inom billackering samt målerifirmor/mobilt måleri kände 14 till bestämmelserna om lösningsmedel i färger i KIFS 2008:2, medan så pass många som 6 inte gjorde det. På 10 av dessa verksamheter (alla är billackerare) förekom produkter som inte uppfyller kraven i KIFS 2008:2.

Kommentar:

Resultatet visar att det finns ett tillsynsbehov på detta område. Särskilt att så pass många var okunniga om reglerna i KIFS 2008:2 är anmärkningsvärt. Att det hos många bil-lackerare påträffades produkter som inte uppfyller kraven i KIFS 2008:2 kan eventuellt bero på att man har kvar gamla produkter, men det har inte undersökts.

Lösningsmedel i verksamheterna

- Den totala årliga lösningsmedelförbrukningen i 58 av de 62 inspekterade verksamheterna var nära 200 000 liter. För övriga fyra gavs inga uppgifter.

- Per verksamhet var medelvärdet 3315 liter lösningsmedel per år, klart lägre i bil-lackeringarna, lite högre i trälackering och lackering på metall och plast.
- Lösningsmedel som bör vara prioriterade för att ersättas med mindre farliga före-
kom i alla typerna av måleriverksamheter. För respektive typ av måleriverksamhet
har ungefär hälften av miljökontoren rapporterat sådana lösningsmedel, främst är det
som väntat aromater såsom xylen och toluen.

Kommentar:

Frågan var inte formulerad så att vi fick reda på i hur många verksamheter det förekom
prioriterade VOC. Vi kan bara konstatera att de förekommer i alla typerna av måleri-
verksamhet, men kanske inte i de flesta enskilda verksamheter.

- Miljökontoren svarar i allmänhet att det var lätt eller ganska lätt att få fram uppgifter
om mängder och slag av lösningsmedel vid inspektionerna. Det gällde dock inte i
samtliga fall.

Avstånd till bostäder, skolor o.dyl.

- Bara vid cirka hälften av verksamheterna bedöms avståndet betryggande, tveksamt
vid en dryg fjärdedel och för nära vid en femtedel.

Kommentar: Utöver lukt och annan påverkan från lösningsmedel kan det naturligtvis
också bli andra störningar som buller och stoft när verksamheten är fellokaliserad. Re-
sultatet visar att det är angeläget att granska befintliga måleriverksamheter lokaliserad
eftersom den så ofta är olämplig eller tveksam. Sedan blir det en bedömning i varje en-
skilt ärende av vilka åtgärder som är rimliga att kräva.

Utbyte av produkter

- 60 % av verksamheterna har arbetat med utbytesfrågor, 30 % i viss mån medan
10 % (6 verksamheter) inte alls bedömt eller arbetat med frågan om färgerna och
lackerna kan ersättas med andra produkter med mindre mängd organiska lösnings-
medel eller med mindre miljöstörande VOC. Verksamheter med lackering på metall
eller plast låg lite bättre till än övriga typer av måleriverksamheter.

Kommentar:

Resultatet kanske kan ses som relativt bra, men givetvis är det en uppgift för alla verk-
samsamhetsutövare att arbeta aktivt med produktvalsfrågorna.

Avdunstning från öppna kärl

- Vid en femtedel av verksamheterna (13 stycken) förekom det kärl med färg eller
lösningsmedel, eller avfallskärl med lösningsmedel i, som stod öppna men borde ha
varit tillslutna.
Billackerarna låg dock klart bättre till än övriga.

Kommentar:

Ett elementärt försiktighetsmått som så pass många som var femte verksamhet missar
att iaktta är lite anmärkningsvärt.

Billackerarnas bättre resultat kan möjligen bero på att man där använder mindre lös-
ningsmedel än övriga typer av målerier,

Kommentarer om tillsynen, och resultat av tillsynen

- Se bilagan. De kommentarer som lämnats avser flera olika frågor och kan inte enkelt sammanfattas.

Tillsynsinspanden

Frågan avsåg förelägganden eller planerade förelägganden. Sammanlagt fem planerade förelägganden har rapporterats.

Kommentar: Med hänsyn till de brister som framkommit enligt ovan kunde man kanske förväntat sig flera förelägganden. Men många arbetar antagligen med påpekanden i inspektionsrapporter som ett första steg, vilket ett miljökontor också angett att man gör.

Projektgruppens stöd

Handledning med mera

- Projektgruppens stöd genom handledningen, seminariedag med mera gavs ett högt betyg: 4,0 på en skala 1 – 5, och ingen gav lägre betyg än 3.
- Ett par önskemål om kompletteringar av handledningen framfördes.

Kommentar: Vi gläder oss åt att vårt stöd uppskattas och fungerar. Önskemålen om kompletteringar kan vägas in när det kan bli dags att aktualitetsgranska handledningen¹.

Fältassistent

Av enkätsvaren framgår att orsakerna till att inte mer än ett miljökontor utnyttjat stöd av fältassistent i tillsynskampanjen har varit ändrad tidsplanering och liknande, samt naturligtvis i ett par fall att man haft tillräcklig kompetens själva. På frågan om man är intresserade av att få hjälp av fältassistent i framtiden svarade 18 ja och 3 kanske, ingen nej.

Kommentar:

Innan enkäten har genom intervju av fältassistenten och inspektören som fick hjälp framkommit att båda var positiva, och skulle kunna tänka sig att medverka respektive utnyttja detta igen.

Enkätsvaren nu visar att intresset för hjälp av fältassistent är stort inför framtida tillsynskampanjer (som kan röra helt andra tillsynsområden). MVGs styrgrupp som tagit del av detta har också beslutat att vi bör fortsätta att försöka arbeta med fältassistent.

Övrigt

Ett par önskemål om ändringar i regelsystemet m.m. har framförts. Se bilagan.

Kommentar: Denna rapport, och därmed även önskemålen, skickas för kännedom till Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

¹ Aktualitetsgranskning: MVG genomför successivt en granskning av befintliga handledningar med några år på nacken. Det kan leda till att exempelvis upplysningar lämnas om att vissa regler ändrats sedan handledningen skrevs så att användarna ska vara medvetna om det, men det kan också för handledningar som bedöms användas mycket leda till uppdatering och revidering av hela handledningen.

Bilaga: Sammanställning av enkätsvar

Miljökontor som besvarade enkäten

Dessa 29 miljökontor (av länets 39) besvarade enkäten.

Ale	Lilla Edet	Svenljunga
Alingsås	Lysekil	Tanum
Borås	Mark	Tidaholm
Dalsland	Munkedal	Tjörn
Göteborg	Mölnadal	Trollhättan
Herrljunga	Orust	Ulricehamn
Härryda	Partille	Vänersborg
Karlsborg	Skara	Åmål
Kungälv	Stenungsund	Östra Skaraborg
Lidköping-Götene-Grästorps	Strömstad	

Del A Frågor om deltagande i tillsynskampanjen och dess resultat, från april 2009 t.o.m. att enkäten besvaras

Miljökontor som deltog i tillsynskampanjen och vad de inspekterade

Dessa 13 miljökontor deltog i tillsynskampanjen.

	Antal inspekterade verksamheter				Totalt
	Trälackering	Lackering på metall eller plast	Billackering	Målerifirmor/mobilt måleri	
Ale			5		5
Alingsås		1	3		4
Dalsland		2			2
Göteborg	3	3	2		8
Lidköping-Götene-Grästorps	4	15	3		22
Mark	5		1		6
Skara			1		1
Tanum	1			2	3
Tjörn	1	1			2
Trollhättan		1	1		2
Vänersborg		1	1		2
Åmål		3	1		4
Östra Skaraborg	1				1
Summa	15	27	18	2	62

Frågor om VOC-föreskriften (NFS 2001:11)

Berör av de måleriverksamheter som kampanjen omfattade trälackering och lackering på metall eller plast.

	Antal inspekterade verksamheter	
	Trälackering	Lackering på metall eller plast
Omfattas av NFS 2001:11 och uppfyller dess krav	1	6
Omfattas av NFS 2001:11 och uppfyller inte dess krav	0	1
Omfattas inte av NFS 2001:11	14	20
Summa verksamheter	15	27

Frågor om bestämmelserna om lösningsmedel i färger i KIFS 2008:2

Berör av de måleriverksamheter som kampanjen omfattade billackering och målerifir-mor/mobilt måleri.

	Antal inspekterade verksamheter	
	Billackering	Målerifir-mor/mobilt måleri
Har kunskap om bestämmelserna i KIFS 2008:2	14	0
Har inte kunskap om bestämmelserna i KIFS 2008:2	4	2
Brister finns, produkter som inte uppfyller kraven i KIFS 2008:2 förekommer	10	0
Nej, inga brister i detta avseende	8	2
Summa verksamheter	18	2

Mängder organiska lösningsmedel per år i verksamheterna

Enkätfrågan: *Hur stora mängder organiska lösningsmedel förbrukas i dessa verksamheter årligen? Ange ungefärlig sammanlagd mängd för alla dessa verksamheter i liter.*

I ett par fall hade uppgifter lämnats om vikt. 1 kg lösningsmedel har i denna sammanställning då antagits motsvara 1 liter, vilket inte stämmer så väl men ändå räcker som noggrannhet i detta sammanhang.

	Trälackering	Lackering på metall eller plast	Billackering	Målerifir-mor/mobilt måleri	Totalt
Antal verksamheter som uppgifterna avser	15	26	15	2	58
Totalt. Liter lösningsmedel i dessa verksamheter	62100	107500	17360	5285	192245
Medel. Liter lösningsmedel per verksamhet	4140	4135	1157	2643	3315

Förekomst av prioriterade VOC

Enkätfrågan: *Om det i dessa verksamheter påträffades sådana VOC som bör vara prioriterade (se checklistan vilka som avses) för att ersättas med mindre farliga ange vilka VOC.*

Följande angavs i checklistan: Aromater, Alkener och deras oxider, Aldehyder, Kloretrade ämnen. I måleriverksamhet är det främst aromater, exempelvis xylen, som kan vara aktuella.

Följande har redovisats i enkätsvaren under respektive slag av måleriverksamhet. Några har i sina svar också nämnt andra VOC än de prioriterade, men de har inte tagits med här.

Varje punktsats är svar från ett miljökontor. Sist i varje ruta med kursiv text: Svar som innebär att inga prioriterade VOC påträffats.

Trälackering	<ul style="list-style-type: none">• Aromater (Styren, Xylen, Toluén)• Aromater förekommer i små mängder såsom nafta, toluén, xylen och etylbensén• Aldehyder
Lackering på metall eller plast	<ul style="list-style-type: none">• Toluén, xylen• Xylen. Tre färger innehöll ämnen som hade riskfraserna R61 och R40• Aromater• Dessa verksamheter använder rostskyddsfärger som ofta innehåller hög andel aromater. Företagen har angett att andelen aromater är hög.• Aromater• <i>Nej</i>
Billackering	<ul style="list-style-type: none">• Toluén, xylen• Solventnafta. Finns även färger med ämnen som har riskfraser R43 och R53, prioriterade riskminskningsämnen.• Toluén, xylen, Thinner, klarlack (cancerframkallande)• Aromater• <i>Verksamheten har inte fått någon sammanställning där det framgår vilken typ av lösningsmedel som köps in. De uppger att inga aromater används.</i>• <i>De besökta verksamheterna använder i huvudsak vattenbaserade färger från Glasurit.</i>
Målerifirmor/mobilt måleri	<ul style="list-style-type: none">• Xylen, toluén

Ovan nämnda riskfrasers lydelse:

R 40 Misstänks kunna ge cancer

R 43 Kan ge allergi vid hudkontakt

R 53 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön

R 61 Kan ge fosterskador

Eventuell kommentar om hur lätt/svårt det var att få fram uppgifter om mängder och slag av lösningsmedel

Följande kommentarer gavs om detta.

Trälackering	<ul style="list-style-type: none"> • Krävdes påminnelser • Mängderna är inte så svårt att få fram. Vissa företag hade dock inte begärt sammanställning av vilka grupper av lösningsmedel som ingår i produkterna från leverantören. • Företagen får vid förfrågan ett utdrag från sin färgleverantör som de skickar till mf vid begäran
Lackering på metall eller plast	<ul style="list-style-type: none"> • Det var ganska lätt, verksamheterna hade överlag en bra dokumentation över dessa uppgifter. • Företaget var villigt att lämna uppgifter och hade en kemikalielista med inköpta mängder färg. De räknade ut lösningsmedelsandelen. Det tog däremot en hel del tid att söka prioriterade ämnen eftersom företaget inte hade gjort detta själva. • Ganska lätt, den ena lackeraren har dock inte fått alla uppgifter från sin färgleverantör för 2009 än. • Från leverantör, årliga listor via årsrapport. Fördelat på volym av färg samt g lösningsmedel/liter. Omräknat till kg lösningsmedel samt ungefärlig fördelning på slag av VOC • Lätt för företagen att få kemikalieförteckningar via färgleverantörerna. • Inte så svårt. • Lackerar med pulver och använder väldigt lite lösningsmedelsbase- rade färg (några enstaka jobb per år). Avfettning förekommer.
Billackering	<ul style="list-style-type: none"> • Företaget lämnade villigt uppgifter. De hade kemikalielista och färdig beräkning av lösningsmedelsanvändning. Tog tid att leta prioriterade ämnen eftersom de inte gjort detta själva. • De flesta kan få uppgifterna i en rapport från leverantören, så det borde inte vara svårt, men de flesta har ännu inte skickat in dessa rapporter. • Företagen kan lätt få fram uppgifterna av färgleverantörerna men har inte rutiner för att ta fram dem om vi inte frågar efter dem. • Inte speciellt svårt • De flesta kunde inte svara vid besöket utan skulle rapportera det i efterhand och jag har ännu inte fått svar. Vi ska förelägga om årsrapportering om det inte kommit senast i mars.
Målerifirmor/mobilt måleri	

Avstånd

Enkätfrågan: *Hur nära ligger bostäder, skolor o.dyl?*

	Trälackering		Lackering på metall eller plast		Billackering		Målerifirmor/mobilt måleri		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Avstånd betryggande	5	33%	17	63%	10	56%	0	0%	32	52%
Avstånd tveksamt	4	27%	5	19%	6	33%	2	100%	17	27%
Avstånd för nära	6	40%	5	19%	2	11%	0	0%	13	21%

Utbyte av produkter

Enkätfrågan: *Har dessa verksamheter bedömt eller arbetat med frågan om färgerna och lackerna kan ersättas med andra produkter med mindre mängd organiska lösningsmedel eller med mindre miljöstörande VOC?*

	Trälackering		Lackering på metall eller plast		Billackering		Målerifir-mor/mobilt måleri		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ja, arbetat med utby-tesfrågor	9	60%	19	70%	8	50%	0	0%	36	60%
I viss mån	3	20%	8	30%	7	44%	0	0%	18	30%
Inte alls	3	20%	0	0%	1	6%	2	100%	6	10%

Avdunstning från öppna kärl

Enkätfrågan: *Fanns det vid inspektionstillfället kärl med färg eller lösningsmedel, eller avfallskärl med lösningsmedel i, som stod öppna men borde ha varit tillslutna?*

	Trälackering		Lackering på metall eller plast		Billackering		Målerifir-mor/mobilt måleri		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Nej = OK	11	73%	21	78%	17	94%	0	0%	49	79%
Ja = Brister	4	27%	6	22%	1	6%	2	100%	13	21%

Eventuella kommentarer om tillsynen, och resultatet av tillsynen

Trälackering	<ul style="list-style-type: none"> Generellt har verksamheterna kontroll på inköpt mängd/sorts lösningsmedel. Däremot reflekterar man inte så mycket över hur man kan minska utsläppen i produktionen. De företag som inte vill gå över till vattenbaserade färgerna anser att hållbarheten på produkterna blir sämre. Ett företag arbetar med uv-lackering och kommer att lackera ytterligare produkter med uv-lack
Lackering på metall eller plast	<ul style="list-style-type: none"> Verksamheten omfattar nylackering av fordon 1600 l/år och lackering av arbetsfordon 3500 l/år. Reduktionsplan har begärts in. Under 2009 var produktionen lägre än normalt och de klarade Nivåer i VOC föreskriften. 2007 och 2008 klarade de inte utsläppsni-våerna. Kanske klarar de det 2010 då de har sjunkande andel lös-ningsmedel i proportion till färgåtgång. Åtgärder har vidtagits för att begränsa användningen av lösnings-medelsbaserade färger. Kommentar till avståndet: Verksamheten ligger nära bostadsområ-de och det har tidigare varit problem, men övergången till pulver-lackering och åtgärder med bla förhöjd skorsten har gjort att klago-målen upphört.

Billackering	<ul style="list-style-type: none"> • Redovisning har begärts in om orsak till bristande märkning. Det har inte inkommit klagomål om lukt trots att bostäder ligger 150 från verksamheten. • Svårt med tillsyn enl KIFSen i o m att ansvaret faller på leverantören om jag fattat rätt. Hittade inte en enda märkning som verkade rätt. • Ej relevant att fråga efter arbete med ersättningsprodukter eftersom de gamla produkterna inte finns på marknaden längre. • Egenkontroll och dokumentation behöver förbättras. Alla 3 har reningsanläggning för luften från sprutboxarna.
Målerifirmor/mobilt måleri	

Tillsynsinspanden

Enkätfrågan (avser alla inspekterade verksamheter): *Om tillsynen i kampanjen medfört att ni beslutat eller förberett förelägganden om åtgärder eller förbud, ange här antal*

	Förelägganden, antal	Antal miljökontor som besvarat frågan	
Beslutade	0	6	
Planerade	5	8	2 planerade: 2 miljökontor 1 planerat: 1 miljökontor

Textsvar som lämnats i anslutning till denna fråga:

Kortfattade upplysningar om vad dessa förelägganden avser	<ul style="list-style-type: none"> • Bristfällig hantering av färgrester. • Förberett tillsynsobjekten att vi ställer krav om de inte klarar utsläppsnivåerna. För dessa små företag är minskning av andel lösningsmedel i färg enda framkomliga vägen då reningsanläggningar blir för dyrt. • Försiktighetsmått vid verksamhetens bedrivande genomgång lager samt utbytesmöjlighet • Det gäller 2 ev förelägganden om årsrapporteringen inte fungerar. Det är svårt med administrationen i dessa företag och 2010 kommer jag att inrikta tillsynen på egenkontrollen.
Ev. kommentarer i övrigt om detta	<ul style="list-style-type: none"> • Skrev endast påpekanden i inspektionsrapporter.

Del B Frågor om projektgruppens stöd

Betygssättning av stödet

Enkätfråga:

Projektgruppens stöd har främst utgjorts av

- *Seminarier om VOC 27 november 2008*
- *Information till miljökontoren 21 april 2009, med bl.a. checklista för tillsynskampanjen*
- *VOC-handledning april 2009*
- *Information nr 2 till miljökontoren 11 juni 2009*

Ert omdöme om stödet i stort

Betygssätt 1 - 5 där 1 är mycket dåligt och 5 utmärkt

Medelbetyg	Max-betyg	Min-betyg	Antal svarande
4,0	5	3	22

Kommentarer som lämnats i anslutning till detta:

- Seminarier och handledningen har varit ett mycket bra stöd i tillsynen.
- Har personligen inte tagit del av det material som finns p g a att jag jobbade på annat miljökontor med andra arbetsuppgifter under den tiden.
- Har dock endast deltagit i seminariet.
- Kan ej lämna omdöme då vi inte deltagit i projektet och vi heller inte haft möjlighet att läsa handledningen eller deltagit i seminariet.
- Ej deltagit i kampanjen annat än seminariet 27 nov. 2008
- Jag använde frågorna som stöd, men annars kan jag inte ta ställning till stödets kvalitet.
- Vi har pga resursbrist inte hunnit med någon tillsyn
- Hann tyvärr inte att delta på seminariet samt informationsmötet. Handledningen är mycket bra!
- Kan dessvärre inte ge någon feedback, då vi ännu inte har tagit del av stödet.

Brister eller felaktigheter i VOC-handledningen?

Enkätfråga: *Ange kort vilka eventuella felaktigheter ni upptäckt, något som är bristfälligt eller något som ni saknar*

- Inga. Fylligt material.
- Svårt att hitta bakgrund till att vissa ämnen var prioriterade. Kunde inte få tag på SNV rapport 3763 från 1990. Har inte sett någon hänvisning till att använda KEMI's PRIO (den kanske inte är tillräckligt bra?)
- Saknar; checklista, info om vad för rening som bör finnas, info om hur avfall ska hanteras - mycket svår fråga som hade varit bra med gemensam policy, bedömning av om renat vatten får ledas till spillvattennät, beskrivning av märkning enl KIFS (bild)

Fältassistent

Enkätfråga: *Inför tillsynskampanjen erbjöds ni möjlighet att få stöd av "fältassistent", en erfaren inspektör från projektgruppen som kunde medfölja och vara stöd vid inspektionen. Det var inte många som nappade på det nu. Ange gärna kort varför ni inte utnyttjade fältassistent nu*

- Vet ej. Eventuellt i så fall för branscher som det finns många av i kommunen. Herrljunga är en liten kommun med relativt få företag inom varje bransch.
- Deltog inte i kampanjen.
- Av praktiska orsaker, tidsbrist i min planering
- I Lilla Edets fall så gjorde vi en ändring av vem gör vad. Därför hoppade vi av denna gång.

- Bedrev ej tillsyn.
- Vi deltog inte i projektet pga tidsbrist.
- Insåg inte att tillsynen var så komplicerad att det hade varit bra.
- Jag kände och kunde verksamheterna någorlunda tidigare och har också försökt sätta mig in i direktivet och i föreskriften tidigare.
- Mycket bra ide och vi hade gärna utnyttjat
- Vi hade inte möjlighet att delta i projektet pga personalomsättning och merarbete i form av ny taxa.
- VILLE och hade kontakt, men våra kalendrar passade tyvärr inte ihop.
- När frågan kom visste vi inte när under året tillsynen skulle utföras.
- Vi utnyttjade det!
- Pga resursbrist har vi inte deltagit och därför ej utnyttjat fältassistent.
- Vi anmälde oss för att anlita assistent och fick också kontakt levererad. Vi bokade in tider för inspektion, men båda firmorna avbokade tiden. Sedan fick inspektören omprioritera på grund av hög arbetsbelastning.
- Kände att vi hade kompetens på området inom vår egna förvaltning. Det fanns då inget behov av att nyttja möjligheten att få stöd av en fältassistent.
- Deltog inte i kampanjen.

Enkätfråga: *Tror ni hjälp av fältassistent kan vara intressant för er i framtiden, generellt eller vid tillsyn av vissa branscher?*

- Ja, generellt kan detta vara intressant.
- Vet ej.
- Ja vi är intresserade av hjälp från en fältassistent i framtida projekt.
- Ja, det är en bra idé, eftersom det är svårt att vara bra på alla tillsynsområden i en mindre kommun.
- Kan säkert vara bra för framtiden men kräver kanske lite "tillvänjning"
- Ja!!! Det skulle vara ett jättebra stöd att få med en erfaren inspektör, speciellt i början av projektstart (första tillsynsbesöket).
- Ja, inte generellt men väl vid tillsyn av komplexa och/eller "ovanliga" verksamheter
- Ja vid tillsyn av vissa branscher.
- kanske.
- vid komplicerad tillsyn kan det vara en hjälp.
- absolut
- Nja
- Ja
- Ja, vid tillsyn av vissa branscher!
- Ja
- Ja, absolut.
- Fältassistent är ett bra stöd när man skall ha tillsyn över verksamheter som man inte besöker så ofta.
- Ja - absolut. Fastän man har arbetat länge så tror jag att det kan vara mycket bra att gå tillsammans med någon som har arbetat mer inriktat mot en bransch. Vi som arbetar i mindre kommuner har sällan chansen att djuploda i ämnen i olika branscher.
- ja
- ja
- Ja, absolut, vid tillsyn av vissa branscher.

Summering av svaren på denna fråga:

Ja/Ja i vissa fall	Kanske/ Nja/Vet ej	Nej	Antal svar på frågan
18	3	0	21

Del C Övrigt

Enkätfråga: *Eventuella förslag på/önskemål om ändringar i regelsystemet och/eller stöd från centrala myndigheter?*

- Tydlighet i definitioner och exempel på vad som menas.
- Det vore önskvärt att färgleverantörerna på säkerhetsdatabladet angav hur färgavfall som inte innehåller lösningsmedel ska klassificeras per produkt.

Enkätfråga: *Eventuella övriga synpunkter eller upplysningar*

- VOC-tillsyn kommer att ske på ytterligare två företag.

Miljösamverkan Västra Götaland – 49 gånger bättre tillsyn

Miljösamverkan Västra Götaland startade 1999 och är ett projekt-samarbete som syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet. Arbetssättet är framgångsrikt och har fått efterföljare i många andra län.

De olika frågor vi arbetar med benämns delprojekt. Några exempel på sådana är Tillsyn på verkstadsindustrier, Radon, Inomhusmiljö, Dagvatten, Biltvättar och Kemikalietillsyn.

Utförlig information om alla delprojekt, verksamhetsplan, handledningar och annat material i fulltext finns på vår webbplats

Huvudmän

Länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra Götalandsregionen, kommunförbunden och kommunerna i länet

Adress

Miljösekretariatet Västra Götalandsregionen
Box 1726 501 17 Borås Tel 033-17 48 00

Webbplats

www.miljosamverkan.se

Projektledare

Lasse Lind Tel 0532-714 47 lasse.lind@cirka.se
Cecilia Lunder Tel 031-60 58 95 cecilia.lunder@lansstyrelsen.se

